

A păstrat lingă el divanul boieresc, ca să-și mascheze autoritatea, căci cine ar fi recunoscut atunci un stat condus de un șef revoluționar?

În studiul din 1945, acad. A. Oțetea se ridică împotriva «proslăvitorilor» lui Tudor (p. 28, 301 etc.). S-ar părea că este atitudinea obiectivă a omului de știință care respinge idealizările, a istoricului materialist ce înlătură cultul unei personalități. Poate părea un paradox, dar tocmai această atitudine se învecina cu idealismul. Micșorarea lui Tudor, în studiul din 1945, izvora din concepția că desfășurarea răscoalei a depins de voința lui. Contradicțiile obiective, nefind înțelese, deveneau oscilații subiective, puse pe seama lui Tudor¹.

Nu e nevoie să-l idealizăm, ci trebuie numai să răsturnăm raportul, să privim ghemul de contradicții drept o realitate obiectivă, și atunci Vladimirescu va apărea în adevărata lui lumină, ca un conducător ale cărui acte n-au fost arbitrare, pentru că el a înțeles necesitatea istorică și a stabilit scopuri în conformitate cu ea. Nu conștiința ce a condus masele a fost deficitară la 1821, ci condițiile istorice erau necoapte pentru eliberarea poporului.

Imaginea lui Tudor, îmbrăcat în «cămașa morții», rămâne un simbol al luptei contra tiraniei, simbolul setei de dreptate pe care trecutul unui popor îl proiectează pe ecranul viitorului.

Conștiința că este un exponent al celor mulți, l-a călăuzit pe Vladimirescu: «...Cu glasul norodului celui năpăstuit am urmat și urmez»².

«Eu alta nu sint decît numai un om luat de către tot norodul țării, cel amărit și dosădit din pricina jăfuitorilor, ca să le fiu chivernisitor în treaba cererii dreptăților»³.

Raportul între răscoala din 1821 și revoluția burghezo-democratică de la 1848 a fost dezvăluit de Bălcescu. Marele patriot revoluționar a arătat că pașoptiștii au preluat și au dus mai departe lupta antifeudală a norodului ce s-a răscolat la 1821, sub conducerea lui Tudor din Vlădimiri⁴.

ВОССТАНИЕ 1821 ГОДА И ЛОГИКА ИСТОРИИ

(Резюме)

Восстание 1821 года было не только местным событием. Оно было событием, связывающим историю нашей страны с историей соседних стран. Другими словами, оно представляет интерес и для славистики. Участие историков-славистов необходимо для выяснения соотношения внутренних и внешних факторов, сыгравших решающую роль в восстании.

¹ Istoricul sovietic S. I. Samoilov, în art. *Răscoala de eliberare națională din anul 1821 în Țara Românească*, publicat în «Voprosi istorii» (trad. rom.), 1955, nr. 10, p. 131—150, consideră că «Vladimirescu a făcut o serie de greșeli, care s-au dovedit a fi fatale pentru soarta răscoalei și pentru el însuși. Una din marile lui greșeli a fost faptul că a refuzat să ducă o luptă comună cu forțele de eliberare națională ale grecilor» (p. 142). Pe lângă «ruptura cu patrioții greci», «o altă mare greșală» constă în aceea că «după intrarea în București ... el s-a apropiat de cei mai înverșunați dușmani ai luptei de eliberare națională, de boierii din Divan ...» (p. 145). Interpretarea dată răscoalei mai sus, scoate în evidență inconsistența acestor învinuiri aduse lui Tudor.

² *Doc. răs. 1821*, I, p. 386.

³ *Ibidem*, p. 258.

⁴ Vezi articolul lui N. Bălcescu, *Mersul revoluției în istoria Românilor*. Sublinierile din citate ne aparțin.